

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

2020/2021 ուսումնական տարի

«ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ

Հ Ա Ր Ց Ա Շ Ա Ր

1. Վարչական վարույթի հասկացությունը և կիրառման շրջանակները: Առանձին տեսակի վարչական վարույթների առանձնահատկությունները:
2. Վարչարարության հասկացությունը և փոխհարաբերությունը վարչական վարույթի հետ:
3. Վարչական վարույթի և վարչարարության հիմնարար սկզբունքները
4. Գործերի ենթակայությունը վարչական մարմիններին
5. Վարչական մարմինների փոխօգնությունը:
6. Վարչական վարույթի և վարչարարության իրավական հիմքերը:
7. Վարչական վարույթի, և վարչարարության վերաբերյալ միջազգային իրավական չափանիշները
8. Վարչական վարույթի փուլերի հասկացությունը
9. Վարչական վարույթի մասնակիցները, այլ անձինք և ներկայացուցչությունը վարչական վարույթում:
10. Վարչական մարմնի պաշտոնատար անձի կողմից գործը քննարկելու և լուծելու անհնարինությունը, բացարկ և ինքնաբացարկ հայտնելու հիմքերը և կարգը
11. Վարչական վարույթի իրականացման լեզուն:
12. Վարչական վարույթի վերաբերյալ գործերը վարելը և հաշվառելը, վարչական վարույթում արձանագրություն կազմելը:
13. Վարչական վարույթ հարուցելու հիմքերը և կարգը:
14. Վարչական մարմնի արագ գործելու պարտականությունը, վարչական վարույթի ժամկետը և ժամկետի երկարաձգումը
15. Վարչական վարույթի մասնակիցներին լսելը
16. Ապացույցները վարչական վարույթում և տեսակները
17. Ապացուցման պարտականությունը բաշխելը
18. Վարչական վարույթի կասեցման և կարճման հիմքերը և կարգը
19. Վարչական վարույթի բազմակողմանիությունը, լրիվությունը և օբյեկտիվությունը:
20. Նյութերի մատչելիությունը և վարույթի մասնակիցներին օգնություն ցուցաբերելը, գործում առկա փաստաթղթերի թերությունները վերացնելը:
21. Վարչական վարույթի ժամկետում վարչական ակտ չընդունելու հետևանքները և մի քանի վարչական մարմինների մասնակցությամբ վարչական ակտի ընդունումը
22. Վարչական ակտի հասկացությունը և տեսակները:
23. Վարչական ակտի ձևերը:
24. Գրավոր վարչական ակտին ներկայացվող պահանջները: Վարչական ակտի որոշակիությունը և հիմնավորումը:
25. Վարչական ակտ ընդունելը, դրա մասին իրազեկելը, վարչական ակտի ուժի մեջ մտնելը:
26. Վարչական ակտի գործողության ժամկետը:
27. Առոչինչ վարչական ակտը:

28. Ոչ իրավաչափ վարչական ակտն անվավեր ճանաչելու հիմքերը, ժամկետը, կարգը և հետևանքները:
29. Իրավաչափ վարչական ակտի ուժը կորցնելը:
30. Վարչական ակտը վերանայելը բողոքի բացակայության դեպքում:
31. Վարչական բողոք բերելու հիմքերը և կարգը: Վարչական բողոք բերելու իրավական հետևանքները:
32. Բողոքի քննարկման կարգը և սահմանները: Վարչական բողոքի վերաբերայլ ըստ էության որոշում ընդունելը: Վարչական ակտի փոփոխման և բեկանման հիմքերը:
33. Վարչական հարկադրանքի հասկացությունը և տեսակները:
34. Վարչական ակտի հարկադիր կատարումը: Հարկադրանքի միջոցների տեսակները:
35. Հարկադրանքի միջոցների նշանակման և կիրառման կարգը:
36. Հանրային իրավական դրամական պահանջները և դրանց կատարման կարգը:
37. Վարչական ծախսերի հասկացությունը և վարչական վարույթի ընթացքում կատարվող ծախսերը
38. Պատասխանատվություն կրողը, պատասխանատվության հիմքերը և կարգը: Համապարտ պատասխանատվություն: Հետադարձ պահանջ ներկայացնելը:
39. Վնասի հատուցման նախապայմանը և եղանակները: Վնասի հատուցման կարգը:
40. Ոչ գույքային վնասի հատուցման հիմքերը և կարգը, ոչ գույքային վնասը դրամական միջոցներով հատուցելու ձևերը: Հատուցումը ոչ գույքային այլ վնասի դեպքում:
41. Վնասի հատուցումն անձի մահվան դեպքում:
42. Պատասխանատվության հատուկ կանոնները:

Իրավագիտության ամբիոնի վարիչ՝

Ա.Եզեկյան

ՆՈՐՄԱՏԻՎ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ա) նորմատիվ իրավական ակտեր

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն (2005թ. նոյեմբերի 27-ի փոփոխություններով)
2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն (2015թ. դեկտեմբերի 6-ի փոփոխություններով)
3. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգիրք (ընդունվել է 1985թ. դեկտեմբերի 6-ին)
4. ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 2013թ. դեկտեմբերի 5-ին)
5. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրք (ընդունվել է 1998թ. մայիսի 5-ին)
6. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 1998թ. հունիսի 17-ին)
7. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգիրք (ընդունվել է 2000թ. հուլիսի 6-ին),
8. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք (ընդունվել է 2016թ. հոկտեմբերի 4-ին),
9. «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2004թ. փետրվարի 18-ին):
10. Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1998թ. մայիսի 5-ին),
11. «Հանրագրերի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 2017թ. դեկտեմբերի 21-ին),
12. Եվրոպայի Խրիրդի Նախարարների կոմիտեի 2004 թվականի դեկտեմբերի 15-ի R(2004) 20 հանձնարարական

բ) հիմնական գրականություն

1. **Դանիելյան Գ.**, Վարչական պատասխանատվությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (դասագիրք), «ԱՌՏ» հրատարակչություն, Եր. 2007, 246 էջ
2. **Դանիելյան Գ.**, Բարեփոխումներ վարչական օրենսդրությունում, հայեցակարգային խնդիրներ, Օրինականություն, 1999թ., թիվ 8, էջ 2-6
3. **Դանիելյան Գ.**, Կազմակերպությունների վարչական պատասխանատվության էությունը, Պետություն և իրավունք, Երևան, 1999թ., թիվ 2 (5), էջ 36-44
4. **Դանիելյան Գ.**, Վարչական վարույթ և դատավարություն (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան-Տիգրան Մեծ, 2011, 384 էջ
5. Թ.Շաքարյան, «Իրավաբանական անձը՝ որպես վարչական պատասխանատվության սուբյեկտ», ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան 2013, 240 էջ:
6. «Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք» ուսումնական ձեռնարկ, ընդ. խմբ. Գ. Դանիելյանի, ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան 2012, 240 էջ:
7. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրական դատարանի որոշումներն օրենքների և այլ իրավական ակտերի նորմերի սահմանադրականության վերաբերյալ (1996-2010 թթ.), Երևան, Նժար, 2011, 996 էջ,
8. **Бойцова В.В., Бойцов В.Я.** Административная юстиция: К продолжению дискуссии о содержании и значении // Государство и право. 1994. N 5. с. 42-53.
9. **Даниелян Г.**, Международно-правовые предпосылки становления института административного правосудия в странах постсоветского пространства. Белорусский журнал международного права и международных отношений. Минск, 2004, Выпуск 2004-1, ст. 22-26.
10. Административно-процессуальное право Германии, книга 4, Основатель и составитель серии-Вильфрид Бергман, Москва, 2007г
11. Административно-процессуальное право Германии: Закон об административном производстве; Закон об административно-судебном процессе; Законодательство об исполнении административных решений: пер. с нем. / В. Бергманн, введ., сост. – М.: Волтерс Клувер, 2007-288с., - (Серия «Германские и европейские законы»; кн. 4)

զ) լրացուցիչ գրականություն

1. **Եղյան Ռ.** Վարչական տույժեր (դասախոսություն), Երևանի պետական համալսարան, Երևան-1999թ. 48 էջ
2. Հարցեր և պատասխաններ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի վերաբերյալ, Երևան, 2005 թ. , 321 էջ
3. **Եղիգարյան Վ.**, Պրակտիկ Վարչարարության հիմունքներ, պր. 1, Երևան, Մխիթար Գոշ, 1998թ., 200 էջ
4. **Եղյան Ռ.**, Վարչական իրավունքը ՀՀ իրավական համակարգում (դասախոսությունների կուրս), Երևանի պետական համալսարան, Երևան – 2006թ., 159 էջ
5. Լուիսերհանդ Օ., Ռայմերս Ռ.Ռ.Վ. Ուղեցույց Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր վարչական իրավունքի, Երևան, Հարթ ընդ սոֆթ հրատարակչություն, 2009,100 էջ:
6. Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր վարչական իրավունք / խմբ.՝ Հ. Թովմասյան, Օ. Լուիսերհանդթ, Գ. Մուրադյան, Վ. Պողոսյան, Վ. Ռայմերս, Ռ. Ռուբել. – Եր.: Բավիդ, 2011-424 էջ
7. Бельский и др."Академічний курс «Адміністративне право» Ю.М. Козлова, А.Л. Попова, "БДЕНОУ", Інше, 2000.
8. **Хаманева Н.Ю.** Административная юстиция США // Государство и право. 1993. N 3. с. 140-147.
9. **Юсупов В.А.** Теория административного права. М., 1985.
10. **Юсупов В.А.** Актуальные проблемы административного права // Сов. государство и право. 1991. N 11. с. 35-41.
11. Копытов Ю. А. Административное право, М., 2015, 693 ст.
12. Липатов Э. Г. и др. Административное право, Москва, 2013, 452 с.
13. Кикоть В. Я. и др., Административное право зарубежных стран, Москва, 2012, 498 ст.

դ) էլեկտրոնային կայքեր

1. www.europa.eu.int
2. [www.coe.ru\(int\)](http://www.coe.ru(int))
3. www.eur-op.eu.int
4. www.arlis.am/
5. e-draft.am